

Nr 88.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående löneklassplacering för vissa lärare; given Stockholms slott den 7 februari 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gösta Bagge.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 februari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler härefter chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Bagge vissa frågor om löneklassplacering för lärare samt anför härom följande:

Sedan 1937 års riksdag i anledning av Kungl. Maj:ts för riksdagen framlagda förslag fattat beslut om lönereglering för lärare vid statens undervisningsväsende, utfärdade Kungl. Maj:t den 30 september 1937 avlöningsreglemente (nr 873) för ordinarie lärare vid statens undervisningsväsende (gällde intill den 1 juli 1939, då dessa lärare inordnades under civila avlöningsreglementet). I 11 § av reglementet gävos bestämmelser om rätt för lärare, som vunnit befordran till ordinarie tjänst, att för placering i löneklass tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring. Första momentet av nämnda paragraf hade följande lydelse:

»Om den, som från icke-ordinarie befattning vinner befordran till ordinarie tjänst, innehar sådan anställning i statens tjänst, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmandet av hans begynnelselönen i denna tjänst och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft dylik anställning.

Vid tillämpning av stadgandet i föregående stycke må sådant avbrott i anställningen, som föranletts av genomgående av provår eller av tjänstgöring vid under skolöverstyrelsens inseende ställd läroanstalt, så ock avbrott i anställningen intill högst ett år, varunder lärare avlagt sådan licentiatexamen eller sådant disputationsprov, som är av betydelse för kompetens såsom lärare, icke utesluta rätt för läraren att för löneklassplacering tillgodoräkna anställningstid före avbrottet.»

Nu anförda moment avser, som synes, föregående anställning i stats-tjänst. Anställning av icke-statlig natur omnämndes bland annat i andra momentet andra stycket av samma paragraf, som löd:

»I övrigt må för enahanda ändamål lärare, efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, helt eller delvis tillgodoräknas den tid, varunder han utom statens tjänst utfört sådant arbete av direkt allmännyttig beskaffenhet, som i avseende å sin art och omfattning finnes ur det allmännas synpunkt svara mot, vara jämförbart med eller av högre värde än det arbete, han har att utföra å befattningen.»

I specialmotivering till detta moment (jfr propositionen 1937: 271, sid. 414) yttrades, att det torde komma att ligga i Kungl. Maj:ts hand att på detta område skapa erforderlig praxis, varvid givetvis borde tillses, att utomstatlig tjänstgöring icke tillgodoräknades i förmånligare utsträckning än motsvarande statlig tjänstgöring. 1937 års riksdag (skrivelse nr 469, sid. 16) förutsatte, att, där lärare vid tillämpning av de i första och andra momenten givna bestämmelserna skulle äga att samtidigt räkna sig till godo tjänstgöring i och utom statens tjänst, den tid, som skulle avräknas, icke finge överstiga tre år.

I anledning av förutnämnda stadgande inkommo till Kungl. Maj:t eller till skolöverstyrelsen från åtskilliga lärare vid allmänna läroverk ansökningar om rätt för dem att tillgodoräkna viss föregående verksamhet i icke-statlig tjänst, i så gott som alla fall avseende undervisning vid kommunala eller enskilda läroanstalter. Genom beslut den 23 februari 1940 har Kungl. Maj:t slutligt prövat ett stort antal dylika ansökningar. Vid bedömandet av ansökningarna har Kungl. Maj:t i enlighet med avlöningsreglementet såsom förutsättning för rätt för lärare att räkna till godo tjänstgöring vid icke-statlig läroanstalt krävt, att denna tjänstgöring kunnat anses vara likvärdig med den, som åligger läraren i den ordinarie statstjänst, i vilken tillgodoräkning skall ske. Härvid har beträffande läroverksadjunkt (23 lönegraden) tjänstgöring vid högre

folkskola och folkhögskola icke ansetts innebära sådan likvärdighet och har följaktligen i förekommande fall medfört, att läraren icke kunnat få tillgodoräkna dylik tjänstgöring. Därjämte har avlöningsreglementets bestämmelse, att den tillgodoräkningsbara tjänstgöringen skall ha fullgjorts i en följd, medfört, att tjänstgöring, som fullgjorts före tjänstgöring vid högre folkskola eller folkhögskola, icke kunnat få tillgodoräknas. Beträffande högre folkskola har dock det undantaget gjorts, att lärare, som samtidigt varit läroanstaltens rektor, erhållit rätt att tillgodoräkna sig tid, under vilken han bestritt båda befattningarna. Slutligen bör nämnas, att den tid av föregående icke-statlig tjänstgöring, som lärare fått taga i beräkning, begränsats till nio år, d. v. s. efter föreskriven frånräkning av tre år netto sex år.

Bland de ansökningar om tillgodoräkningsrätt, som, på sätt jag nyss omnämmt, inkommit till *Kungl. Maj:t*, finnas några, som äro av den art, att bifall till desamma förutsätter avsteg från här angivna bedömningsnormer, men beträffande vilka särskilda förhållanden föreligga. För de ifrågavarande ansökningarna vill jag i det följande närmare redogöra. De äro ingivna av adjunkterna vid Vasa realskola i Stockholm Ivar Valerius Ambjörn, vid högre allmänna läroverket för gossar å Norrmalm i Stockholm Carl Josua Ernolv, vid högre allmänna läroverket i Kristinehamn Jacob Edvin Jacobsson, vid högre allmänna läroverket i Landskrona Carl Sigfrid Sterner, vid högre allmänna läroverket i Kristianstad Otto Wihlborg, vid samrealskolan i Arvika Johan Evert Ljusterdal samt vid högre allmänna läroverket i Lund Oscar Elis Palmgren.

I nu ifrågavarande ärenden ha utlåtanden avgivits av skolöverstyrelsen, undervisningsväsendets lönenämnd och statskontoret.

De sex förstnämnda ansökningarna avse tjänstgöring vid högre folkskola eller folkhögskola, medan Palmgrens ansökning avser tillgodoräkning av viss tid utan hinder av avbrott på grund av studier.

Av handlingarna i förstnämnda sex ärenden inhämtas bland annat följande:

Adjunkten Ambjörn tjänstgjorde, efter omkring 9 års tjänstgöring vid folkskola, från och med höstterminen 1923 till och med höstterminen 1925 såsom extra ordinarie lärare vid Uppsala högre folkskolor och, efter vårterminen 1926 genomgången provårskurs, ånyo vid nämnda högre folkskolor från och med höstterminen 1926 till och med vårterminen 1929 likaledes som extra ordinarie lärare samt såsom ordinarie lärare från och med höstterminen 1929 till och med den 30 april 1937, då han tillträdde ordinarie adjunksbefattning vid Vasa realskola i Stockholm, med undantag av tiden den 26 augusti—den 8 oktober 1927, då han åtnjöt tjänstledighet för studieresa.

Adjunkten Ernolv tjänstgjorde två läsår vid allmänt läroverk, läsåret 1924/25 som extra ordinarie lektor vid kommunala gymnasiet i Södertälje, från och med höstterminen 1925 till och med vårterminen 1933 såsom ordinarie ämneslärare vid Stockholms stads högre folkskola för teknisk utbildning samt, sedan denna skola med höstterminen 1933 ombildats till praktisk mellanskola, i samma egenskap vid sistnämnda skola, intill dess han den 1 juli 1934 tillträdde ordinarie adjunkt-befattning vid högre allmänna läroverket för gossar å Norrmalm i Stockholm.

Adjunkten Jacobsson tjänstgjorde vid Högalids folkhögskola från och med den 3 november 1919 till och med den 17 april 1920 såsom extra ordinarie lärare samt såsom fast anställd lärare vid Bollnäs folkhögskola från och med den 20 oktober 1920 till och med den 31 december 1932, varefter han den 1 januari 1933 tillträdde ordinarie adjunktur vid samrealskolan i Vaxholm. Under nämnda tjänstgöringstid åtnjöt han tjänstledighet den 25 juni—den 9 juli 1928 för studieresa samt den 7 september—den 15 oktober 1931 för genomgående av provårskurs.

Adjunkten Sterner tjänstgjorde — efter fem års tjänstgöring vid statliga läroanstalter och vid kommunal mellanskola — från och med den 1 februari 1924 till och med vårterminen 1938 såsom fast anställd ämneslärare vid Tornedalens folkhögskola. Den 1 juli 1938 tillträdde han sin adjunktstjänst vid högre allmänna läroverket i Landskrona.

Adjunkten Wihlborg tjänstgjorde — efter föregående anställning bland annat under ett läsår vid kommunala mellanskolan i Ljusdal och under två läsår vid Lundsbergs skola — från och med höstterminen 1924 till och med den 31 mars 1936 vid J. H. Dahls högre läroanstalt i Kristianstad (högre folkskola), varefter han den 1 april 1936 tillträdde ordinarie adjunktstjänst vid högre allmänna läroverket i Kristianstad.

Adjunkten Ljusterdal tjänstgjorde — efter någon tids anställning vid folkhögskola — från och med höstterminen 1925 till och med vårterminen 1929 såsom extra ordinarie ämneslärare vid högre folkskolan i Säter samt från och med den 1 juli 1929 till och med vårterminen 1932 som ordinarie lärare vid högre folkskolan i Munkfors och därefter vid den kommunala mellanskola i Munkfors, till vilken den högre folkskolan från och med den 1 juli 1932 ombildades, till dess han den 1 juni 1936 tillträdde sin nuvarande befattning. Under höstterminen 1931 åtnjöt Ljusterdal tjänstledighet för genomgående av provår.

Skolöverstyrelsen har erinrat därom, att överstyrelsen i skrivelse den 18 november 1935 framlagt förslag till nya lönetursbestämmelser för statsanställd ordinarie lärare, som tjänstgjort vid statsunderstödda kommunala och enskilda läroanstalter. I detta förslag hade överstyrelsen tillstyrkt, att tjänstgöring vid högre folkskola och folkhögskola måtte få tillgodoräknas för lönetur, varvid tjänstgöringen vid folkhögskola skulle evalveras så, att läsår om minst 34 veckor räknades lika med ett år och tjänstgöring under kortare tid än 34 veckor beräknades i förhållande till detta antal veckor. Med fasthållande av detta förslag har överstyrelsen nu tillstyrkt, att de först omfördälda fem läroverks-

adjunkterna måtte få av före tillträdet till ordinarie tjänst bestridd tjänstgöring utom statens tjänst tillgodoräkna, Ambjörn 13 år 6 månader, Ernolv 9 år, Jacobsson 10 år 7 månader, Sterner 12 år 4 månader och Wihlborg 12 år.

Beträffande Ljusterdal tillstyrker överstyrelsen rätt för honom att av tjänstgöringen vid nämnda högre folkskolor tillgodoräkna 6 år 6 månader.

Undervisningsväsendets lönenämnd erinrar i sitt yttrande om att nämnden, av det skälet att likvärdig tjänstgöring icke kunde anses föreligga, funnit sig icke kunna förorda, att läroverksadjunkt generellt finge tillgodoräkna föregående tjänstgöring vare sig vid högre folkskola eller folkhögskola. Emellertid föreläge i några fall sammanlagd tjänstgöring såsom lärare av sådan omfattning, att lönenämnden ansåge sig böra ifrågasätta, huruvida icke av billighetsskäl och under betraktande jämväl av att det här närmast vore fråga om en övergångsanordning viss tillgodoräkningsrätt skulle kunna anses motiverad.

Såsom allmän grundval för tillgodoräkning syntes i de nu omhandlade fallen förslagsvis kunna uppställas, att å den sammanlagda tjänstetiden före befordringen till läroverksadjunkt dubbelt treårsavdrag borde verkställas. Dessutom syntes sådan tjänstgöring, som fullgjorts vid folkhögskola, böra evalveras i enlighet med skolöverstyrelsens förslag.

Under hänvisning till det anförda har lönenämnden föreslagit medgivande — eventuellt genom framställning till riksdagen — för fyra bland ifrågavarande lärare att från och med den 1 januari 1938 åtnjuta lön, Ambjörn i 25 löneklassen med rätt att räkna denna placering såsom erhållen från och med den 1 april 1936, Ernolv i 26 löneklassen med rätt att räkna denna placering såsom erhållen från och med den 1 juli 1937, Jacobsson i 26 löneklassen med rätt att räkna denna placering såsom erhållen från och med den 1 oktober 1937 och Wihlborg i 26 löneklassen med rätt att räkna denna placering såsom erhållen från och med den 1 april 1936.

Beträffande Sterner har lönenämnden föreslagit medgivande för honom att från och med den 1 juli 1938 åtnjuta lön enligt 26 löneklassen med rätt att räkna denna placering såsom erhållen den 1 oktober 1936.

I fråga om Ljusterdal har lönenämnden anfört, att nämnden icke funne sig kunna tillstyrka rätt för honom att tillgodoräkna sig tjänstetiden vid folkhögskola och högre folkskola.

Statskontoret har anfört, att tillgodoräkning av tjänstgöring vid högre folkskolor och folkhögskolor icke borde medgivas. Icke heller funne sig statskontoret böra biträda förslaget, att de här omnämnda lärarna skulle — med hänsyn till omfattningen av deras föregående tjänstgöring — eventuellt efter framställning till riksdagen få i viss utsträckning tillgodoräkna tjänstgöring vid högre folkskola och folkhögskola.

Enligt statskontorets mening borde framställning till riksdagen överhuvudtaget icke komma i fråga i förevarande fall, där beslutanderätten helt lagts i Kungl. Maj:ts hand.

Jag övergår nu till en redogörelse för den av läroverksadjunkten Palmgren ingivna ansökningen. Först bör jag emellertid erinra om vissa förhållanden, som äro av betydelse för sakens bedömande.

I kungörelse den 28 juli 1932 (nr 379) om ändring i vissa delar av kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 373) med ändrade bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst lyder mom. 6 sålunda:

»För lärare vid statens under skolöverstyrelsens inseende ställda läroanstalter, vilken avlagt teologie eller filosofie licentiatexamen, må sådant avbrott i tjänstgöringen intill högst ett år, varunder han avlagt disputationssprov, icke utsluta rätt att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna dessförinnan fullgjord tjänstgöring i statens tjänst.»

Med anledning av flera hos Kungl. Maj:t gjorda ansökningar föreslog Kungl. Maj:t 1935 års riksdag (proposition nr 107) att bemyndiga Kungl. Maj:t att, utan hinder av föreskrifterna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 373) med ändrade bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst, medgiva sådan lärare vid statens under skolöverstyrelsens inseende ställda läroanstalter, vilken före den 1 juli 1932 åtnjutit tjänstledighet under högst ett år för studier, rätt att oaktat det sålunda genom ledigheten uppkomna avbrottet i anställningen för ålderstillägg tillgodoräkna sin före avbrottet fullgjorda tjänstgöring i statens tjänst, i den mån densamma varit av beskaffenhet att eljest ha fått för ändamålet tillgodoräknas honom; och skulle vad sålunda föreslagits äga tillämpning från och med den 1 juli 1932.

Riksdagen lämnade Kungl. Maj:t det begärda bemyndigandet (riksdagens skrivelse nr 241).

Den sålunda bestämda anordningen ersattes sedermera med vissa bestämmelser i det förut omnämnda avlöningsreglementet av den 30 september 1937. Jag har redan återgivit det stycke av sagda reglementes 11 § 1 mom., som närmast motsvarar det av riksdagen lämnade bemyndigandet. Enligt reglementets bestämmelser skall läraren under den tjänstledighet, varom är fråga, ha avlagt sådan licentiatexamen eller sådant disputationssprov, som är av betydelse för kompetens såsom lärare, medan enligt 1935 års riksdags beslut det ej var nödvändigt, att läraren under tjänstledigheten avlagt något prov av nyssnämnd art.

Adjunkten Palmgren fullgjorde — förutom viss tidigare tjänstgöring, som ej kan tillgodoräknas honom — tjänstgöring vår- och höstterminerna 1923 vid Solbacka läroverk, var vårterminen 1924 tjänstledig för studier samt tjänstgjorde ånyo vid samma läroanstalt från och med

höstterminen 1924 intill dess han den 1 oktober 1934 tillträdde ordinarie adjunktsbefattning vid högre allmänna läroverket i Lund. Under sistberörda tid var han tjänstledig för sjukdom under tiden den 14 september—den 16 oktober 1926, höstterminen 1929 för genomgående av provårskurs och höstterminen 1932 för studier för filosofie licentiatexamen utan att dock avlägga sådan examen.

Skolöverstyrelsen har föreslagit, att Palmgren måtte få tillgodoräkna 10 år 6 månader av sin icke-statliga tjänstgöring.

Undervisningsväsendets lönenämnd har anfört: Då den av Palmgren höstterminen 1932 åtnjutna ledigheten för bedrivande av licentiatstudier inträffat efter den 1 juli 1932, kunde här icke återopas 1935 års riksdags bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva, att ledighet för studier intill högst ett år ej skulle anses vålla avbrott i anställningen. Å andra sidan kunde i detta fall ej heller återopas 11 § 1 mom. andra stycket avlöningsreglementet 1937:873, enär Palmgren under den omhandlade ledigheten icke avlagt licentiatexamen. Resultatet bleve, att den ifrågavarande ledigheten under höstterminen 1932 måste anses vålla avbrott i anställningen, i följd varav tillgodoräkning kunde ske endast av tiden från början av vårterminen 1933—den 30 september 1934; då denna tid helt konsumerades av treårsavdraget, borde Palmgrens förevarande framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Ehuru vissa skäl måhända kunde anses tala för ett mildare bedömningssätt i detta fall — främst den omständigheten att avbrottet i anställningen låge omedelbart efter den 1 juli 1932 — funne sig lönenämnden dock böra intaga den ståndpunkten, att då den nu ifrågavarande ledighetstiden säkerligen hade måst anses medföra avbrott i anställningen, därest den hade inträffat under anställning i statens tjänst, en gynnsammare bedömning icke borde ifrågakomma i detta fall, då avbrottet inträffat under utomstatlig anställningstid.

Ännu en ansökning har jag att i detta sammanhang anmäla inför Kungl. Maj:t. Denna har — till skillnad från de i det föregående omnämnda, vilka avsett lärare vid allmänna läroverk — ingivits av en ordinarie ämneslärare vid kommunal mellanskola. Enligt 8 § 2 mom. avlöningsreglementet den 11 november 1938 (nr 660) för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor må för bestämmandet av sådan lärares begynnelselön i tjänsten och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass lärare, efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, helt eller delvis tillgodoräknas den tid, varunder han utfört sådant arbete av direkt allmännyttig beskaffenhet, som i avseende å sin art och omfattning finnes ur det allmännas synpunkt svara mot, vara jämförbart med eller av högre värde än det arbete, han har utfört å befattningen.

Ordinarie ämnesläraren i 23 lönegraden vid kommunala mellanskolan i Svalöv Erik Alfred Sjöblom har anhållit att för löneklassplacering såsom lärare vid nämnda skola få tillgodoräkna sig sin tjänstgöring vid folkhögskola. Efter tjänstgöring vid enstaka tillfällen vid olika läroanstalter erhöll Sjöblom från och med den 1 november 1924 anställning som ordinarie lärare vid folkhögskolan i Svalöv, där han tjänstgjorde, till dess han den 1 juli 1939 tillträdde sin nuvarande befattning vid kommunala mellanskolan i Svalöv.

Skolöverstyrelsen har föreslagit rätt för Sjöblom att tillgodoräkna 15 år, medan *allmänna lönenämnden* tillstyrkt tillgodoräknande av 9 år.

Departement-
schefen.

Den redogörelse, jag nu lämnat, visar, att det i fråga om fyra lärare, Ambjörn, Ernolv, Ljusterdal och Wihlborg, gäller tjänstgöring vid högre folkskola, beträffande tre, Jacobsson, Sjöblom och Sterner, tjänstgöring vid folkhögskola, medan i fråga om den återstående, Palmgren, ett förhållande av annan art föreligger. Redogörelsen visar därjämte, att det i fråga om Sjöblom gäller en lärare vid kommunal mellanskola, medan övriga här angivna lärare nu äro anställda vid allmänna läroverk.

Såsom jag förut nämnt, fordras för att lärare skall kunna för löneklassplacering tillgodoräkna föregående tjänstgöring bland annat, dels att densamma kan sägas ha varit minst likvärdig med den statliga, dels ock att den ägt rum i en följd, varvid dock i vissa fall uppehåll i tjänstgöringen ansetts icke böra utesluta tillgodoräkning av tidigare anställning. Ansökningar om rätt för läroverksadjunkt att tillgodoräkna tjänstetid vid högre folkskola ha, såsom jag i det föregående erinrat, i åtskilliga fall icke vunnit Kungl. Maj:ts bifall. Härvid har likvärdighet mellan sistnämnda tjänstgöring och tjänstgöring vid allmänt läroverk ansetts icke föreligga. Även om jag alltså i fråga om Ambjörn, Ernolv och Wihlborg finner uppenbart, att deras tjänstgöring icke i och för sig kan anses tillfyllest för att giva dem rätt att tillgodoräkna densamma, synes mig billigheten tala för att en så lång tjänstgöring som den de fullgjort vid högre folkskola, Ambjörn mer än 13 år, Ernolv 8 år och Wihlborg mer än 11 $\frac{1}{2}$ år, på något sätt får tagas i betraktande i löneturshänseende. Samma uppfattning hyser jag i fråga om Jacobsson, Sjöblom och Sterner, vilka fullgjort mer än respektive 10 $\frac{1}{2}$, 14 och 12 års tjänstgöring vid folkhögskola.

Vad beträffar Ljusterdal, föreligger det förhållandet, att hans övergång i statstjänst inverkat särskilt ogynnsamt på hans löneklassplacering som adjunkt. Såvitt kan bedömas av i ärendet föreliggande handlingar, skulle Ljusterdal nämligen, om han ej övergått till statsläroverk utan kvarstått som ordinarie ämneslärare vid kommunal mellanskola den 1 januari 1939, på grund av övergångsbestämmelserna till mellanskolläraernas avlöningsreglemente fått tillgodoräkna tjänstetid vid högre folkskola och däri-

genom kunnat såsom lärare vid kommunal mellanskola placeras i 26 löneklassen från och med sistnämnda dag, medan han nu såsom ordinarie läroverksadjunkt placerats i 24 löneklassen från och med den 1 juli 1938. I betraktande härav synes hans framställning böra i viss utsträckning förtjäna tillmötesgående.

Palmgrens ansökning slutligen avser, såsom förut påpekats, en avvikelse från de eljest gällande reglerna av annan art än de nu berörda, nämligen avbrott i den pågående tjänstgöringen, föranlett av tjänstledighet för bedrivande av studier, vilka icke utmynnat i avlagd licentiatexamen. Tjänstledigheten har omfattat höstterminen 1932. Hade den i stället omfattat vårterminen samma år, hade det bemyndigande, som Kungl. Maj:t, enligt vad förut nämnts, erhöll av 1935 års riksdag, varit tillämpligt på honom. Vål kan man här tala om ett gränsfall, sådant som nästan alltid uppstår, då nya författningsbestämmelser meddelas. Men beträffande Palmgren är gränsfallet sådant, att billigheten synes mig motivera ett avsteg från eljest gällande bedömningsgrunder, då han eljest skulle förlora icke mindre än 16 terminers tjänstgöring, som han bestritt före sin tjänstledighet och annars lär ha fått taga i betraktande för löneklassplacering.

Vid mitt ställningstagande till frågan om den omfattning, i vilken de här omhandlade lärarna skäligen böra tillgodoses i löneturshänseende, anser jag mig beträffande Ambjörn, Ernolv, Jacobsson, Sterner och Wihlborg kunna i huvudsak ansluta mig till det förslag, som framställts av dåvarande undervisningsväsendets lönenämnd. I enlighet härmed skulle följande lärare från och med den 1 januari 1938, då de övergingo till ny lönereglering, placeras: Ambjörn i 25 löneklassen, med rätt att räkna denna placering såsom erhållen från och med den 1 april 1936, samt Ernolv, Jacobsson och Wihlborg i 26 löneklassen. Sterner skulle från och med den 1 juli 1938, då han tillträdde nyreglerad tjänst, likaledes placeras i 26 löneklassen. Någon ytterligare tillgodoräkning för sistnämnda fyra lärare, vilka ju skulle erhålla slutlön, torde numera med hänsyn till den tid, som förflutit sedan lönenämnden avgav sitt förslag, icke behöva föreskrivas. Vidare föreslår jag — i anslutning till de nu nämnda fallen — att Sjöblom må, räknat från och med den 1 juli 1939 då han tillträdde nyreglerad tjänst, placeras i 25 löneklassen med rätt att räkna denna placering såsom erhållen från och med den 1 januari 1937.

Beträffande Ljusterdal har jag med hänsyn till föreliggande omständigheter ansett mig kunna förorda, att han från och med den 1 januari 1938, då han övergick till ny lönereglering, placeras i förmånligare löneklass än som författningsenligt kunnat ske. Jag finner mig dock icke kunna tillstyrka, att han erhåller högre placering än i 25 löneklassen, räknat från och med sistnämnda dag.

Vad angår Palmgren, skulle han, om det ifrågavarande av studier för-
anledda avbrottet i hans tjänstgöring inträffat omedelbart före i stället
för omedelbart efter den 1 juli 1932, ha kunnat placeras i 26 löneklassen
från och med lönereglerns ikraftträdande den 1 januari 1938, medan
han nu författningsenligt icke kunnat vid samma tidpunkt placeras
högre än i 24 löneklassen. Jag anser skäligen, att han får inplaceras i 25
löneklassen, räknat från och med sistnämnda dag.

Samtliga de sju av ifrågavarande åtta lärare, vilka äro utnämnda vid
allmänt läroverk, skulle alltså enligt mitt förslag erhålla förhöjd löne-
klassplacering i samband med deras inträdande på det före den 1 juli
1939 gällande avlöningsreglementet för ordinarie lärare vid statens under-
visningsväsende. Emellertid gäller för dessa lärare numera sedan den
1 juli 1939 civila avlöningsreglementet. Bifall till förslaget skulle således
medföra omräkning av lärarnas lönetursrätt och därmed följande retro-
aktiva löneutbetalningar både enligt förstnämnda särskilda avlönings-
reglemente och enligt civila avlöningsreglementet. Jag anser mig med
hänsyn härtill och i anslutning till av Kungl. Maj:t i vissa andra fall
tillämpad praxis böra göra det tillägget till det förut anförda, att de
här avsedda lärarna icke böra på grund av vad i det föregående före-
slagits få uppbära förhöjd avlöning för tiden före den 1 juli 1939, då
nu gällande löneroglering för dem trätt i kraft.

Med hänsyn till de föreliggande särskilda förhållandena torde i an-
slutning till lönenämndens förslag ifrågavarande ärenden böra under-
ställas riksdagen. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå
riksdagen

att medgiva, att omförmälda ordinarie lärare vid all-
mänt läroverk eller kommunal mellanskola må tiller-
kännas den löneklassplacering, som av mig i det före-
gående angivits.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter
biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen,
att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse,
bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

C. A. Ekbom.